

Paneláky nejsou králíkárný, ghetta z nich nebudou, říká architekt Lábus

13. ledna 2014 1:00

Dříve si lidé stavěli pro sebe, bez architektů a podle sousedů, financí bylo málo, technologie omezené a barvy užívali s citem. Proto se nám to líbí. Dnes už lidé nesdílejí společné hodnoty, říká architekt Ladislav Lábus.

Dnes, když někdo investuje, nevidá se většinou dále než na horizont deseti let, říká architekt Ladislav Lábus. | foto: Petr Kozlík

Určitě to znáte. Jdete po malebné vesnici, chcete fotit a najednou vám skoro vypichne oči dům barvy mentolové zubní pasty nebo křiklavě oranžové. Kdy Čechy ty divoké barvy přejdou?

Naši předci neznali syntetické barvy, takže je neměli odkud vzít. Neznamená to, že nepoužívali ostré barvy, třeba šmolkové modrou, ale dovedli je používat s citem a přirozeností.

Vrátíme se někdy k takovým pravdivým barvám, k citu je používat?

Nevím, jestli můžu být takový optimista, ale myslím, že nic jiného nemůže nastat. Až bude celá ta vesnice zelená, lidé si uvědomí, že bílá je taky hezká. Ztratili jsme přirozenou citlivost. Smutné je, že to, co se nám na vesnici líbí, nevzniklo většinou dnes, ale už to tam často dlouho stojí. A co tam vzniká dneska, se nám až tolik nelíbí.

Můžete v tom jako profesor, který ovlivňuje budoucí architektky, něco udělat?

Není to jen otázka vzdělání. Ty domky si lidé stavěli pro sebe a nepotřebovali architektky. Možná je to i tím, že nebyli zbláznění designovými přílohami a nesledovali současné trendy. Stavěli to, co potřebovali, a většinou byli velice omezení finančními prostředky. Dokonce se dá tvrdit, že moc peněz škodí.

Jak to, že bez regulací vypadaly celé vesnice a města tak malebně? Regulovaly to peníze a možná i to, že si to lidé stavěli sami pro sebe. A také byli omezeni tehdejšími technologiemi. Když jdete po pražském Starém Městě, uvědomíte si, že až do počátku minulého století většinou neuměli udělat širší okno než metr dvacet, a tento handicap je na tom vlastně nakonec hezký. Dnes dokážeme cokoliv, ale ty stavby to neuklidňuje.

A asi nejpodstatnější regulace byla ta, že se lidé nechtěli odlišovat. To je typické pro vesnice. Domy tam nejsou stejné jako paneláky, ale mají podobný charakter i výraz, a to je půvabné. Dnes, když jdete mezi novou výstavbou v neregulovaných územích, cítíte, že ti lidé nesdílejí společné hodnoty.

Řemeslníci mají stále více historek o bohatých lidech, kteří si nechávají nesmyslně předělávat nové domy a byty, posouvají přičky o deset centimetrů. Setkáváte se s takovými, kteří nevědí, co s penězi?

Kdyby mě někdo oslovil kvůli posunutí zdi o 10 centimetrů, snažil bych se mu to rozmluvit. Peníze se dají investovat rozumněji. Když rekonstruuji, přemýšlím o tom, jak využít to, co tam je. Jinak je lepší celé to zbourat a postavit si nový dům, což někdy není povoleno. A odtud pramení tendence posouvat zbytečně stávající zdi.

Lábus a jeho rekonstrukce

Prohlédněte si jeho realizace

Nejlepší stavby posledních let u nás? Rekonstrukce. Tedy pokud se podaří zachránit "paměť stavby" a přidat ještě něco nového navíc. **Právě v tomto ohledu**

Developeři říkají, že stavějí byty stále levněji, aby byli schopni prodat, jako by střední vrstva během ekonomické stagnace vymizela. Souhlasíte? Možná je problém v tom, že střední vrstva je u nás vlastně poměrně chudá. V Praze se stavějí byty na spodním limitu 50 tisíc korun za metr čtvereční, na to má málokdo. A to nejsme ve městě, kde se nové byty téměř stavět nedají, jako je Ostrava. Tam postavíte metr čtvereční skoro za 25 tisíc a prodáte ho za sotva 27 tisíc.

Může se hodit

Také hledáte hezké a klidné bydlení? Najděte si ho v klidu na Reality.iDNES.cz. Nabízíme široký výběr nemovitostí z celé ČR.

vyniká architekt Ladislav Lábus.

Pak podnikání ztrácí smysl.

A není to proto, že chceme stavět na zelené louce, přitom je uvnitř města spousta nevyužitých prostor? Nezmění se to už?

Doufám, že ta doba už přišla. Je nesmysl stavět stále více za městem a být odkázaný na dojezdění. V rámci Prahy je spousta volného místa na stavění, ale je otázka, jestli je třeba ještě tak moc stavět, když nás bude ubývat.

Pracujete teď na něčem, co vás těší?

Děláme například s kanceláří Chalupa architekti větší bytový projekt do pražských Modřan, řádově asi 300 bytů. Zúčastnili jsme se soutěže už v roce 2008, pak bylo dlouho ticho, až před necelým rokem se investor, Sekyra Group, ozval. Jsou to hezké pozemky u Vltavy. Chtějí mít menší a středně velké byty pro rodiny.

Další novostavby. A co se bude dít s panelovými sídlišti třeba za 30 let? Je to téma, které se mezi architekty hodně řeší?

On si někdo snad myslí, že sídliště sama od sebe zmizí? Mě překvapují argumenty, že se sídliště stavěla jen na 50 let, přitom ty panely možná vydrží déle než zdivo. Chápání kvality prostředí sídliště záleží také na mentalitě jeho obyvatel. Jestli se o nich bude dál mluvit jako o králíkárnách a nebude se do nich investovat, pak se z nich mohou stát ghetta. Ale když preferujeme představu bydlení v zeleni, se kterou to vznikalo, pak si uvědomíme, že to není tak špatné, když zvýšíme standard domů.

O rekonstrukci paneláků:

U nás téměř nejsou příklady dobrých rekonstrukcí paneláků z gruntu jako v Německu a Francii. **Zateplení nestačí. Byla chyba, že se byty rozprodaly v původním stavu.** Už nikdy nebude síla na zásadnější změny.

Jak? Bude na to stačit zateplování?

To je vnější schránka, která neřeší problémy humanizace sídlišť i prostředí. Něco se ušetří na topení, ale je otázka, jak tato tepelná izolace bude vypadat za třicet let. U nás vlastně téměř nejsou příklady dobrých rekonstrukcí paneláků z gruntu, jak se dělají v Německu nebo ve Francii.

Že se změní nejen dispozice a akustické parametry, ale i architektonický výraz či objemové řešení domů a zcela se promění prostředí lokality. To nelze dělat po bytech. Byla chyba, že se byty rozprodaly v původním, nevyhovujícím stavu. V Německu je nejprve zrekonstruovali. U nás už nikdy nebude síla na zásadnější změny.

Baví vás navrhovat byty, nebo kanceláře?

Obojí. V mládí jsem dělal více kanceláře a teď dělám hodně byty a individuální projekty rodinného bydlení. Je tam osobní kontakt a stavíte pro konkrétní lidi a místo, relativně svobodně můžete tvarovat objem a výraz domu, na rozdíl od nějaké uliční zástavby, kde jsou parametry dané.

Nacházíte u klientů pochopení, nebo je musíte nějak vychovávat?

Tím, že patříme ke známým ateliérům, lidé už často vědí, za kým jdou. Někdy potkáváme lidi velice poučené, kteří si koupí třeba funkcionalistický dům a vědí o tomto stylu opravdu hodně, jsou to sběratelé na úrovni expertů.

Podle vašich návrhů se zdá, že právě funkcionalismus máte nejraději.

Je mi blízky.

A z jakých materiálů nejraději stavíte?

Rád používám přírodní materiály a mezi ně počítám i beton. Je pravda, že je tendence čím dál více uplatňovat umělé hmoty a jsou určité formy nebo funkce, kde je nesmysl se jim vyhýbat.

Co lamino nebo jiné lisované dřevotřísky, které se po pár letech musí vyhodit? Proč jsou tak populární?

Dnes, když někdo investuje, nedívá se většinou dále než na horizont deseti let, protože nestaví pro sebe. Navíc je to na první pohled praktické a nejdete do rizika, že dřevo seschne, protože je to živý materiál, a budou reklamace.

Letos jste dostal čestné členství v Americkém institutu architektů. Čím žijí američtí architekti? Trápí je ještě krize, která tamní reality zásadně postihla?

Oni jsou za tou krizí trochu dále než my, mají však i jiné problémy. Architekt tam ztrácí pozici, není už partnerem klienta. Stal se jím najatý manažer, který si architekta objedná s jasnou představou, na čem ušetřit. Nemá ten osobní přístup přímého investora. Na kongresu v USA mi bylo sympatické i téma humanitární aspekty architektury na pomoc lidem z rozvojových zemí nebo oblastí stížených katastrofou.

Plánujete nějakou humanitární stavbu?

Já se hodně zajímám o stavby pro handicapované nebo seniory, zvláště od té doby, co jsem stavěl Dům pečovatelské služby v Českém Krumlově. Je to zajímavé téma. Současné tendence spějí k poznání, že nejlepší je raději nic nestavět, nechat lidi bydlet tam, kde bydlí, a přizpůsobit tomu péči a vybavení bytů.

Takže žádné velké ústavy.

Rozhodně by se neměly stavět další velké, sociálně izolované ústavy. Roste už povědomí o tom, že je třeba tyto stavby rozdrobit a umísťovat do normálního prostředí. Bohužel zrovna těch staveb pro seniory se to u nás zatím moc netýká. Je zvláštní, že jedna odnož ministerstva sociálních věcí podporuje u staveb pro mentálně postižené integraci formou malých zařízení nejvýše pro 12 lidí a díky tomu dostává dotace z EU. Naopak když u seniorů neuděláte ústav

Magazín Trendy 2014

Rozhovor je součástí ekonomického magazínu Trendy 2014, výhledové ročenky z dílny redaktorů ekonomiky MF DNES.

Je k dostání u větších prodejců tisku za 89 korun. Objednávat jej můžete za stejnou cenu také přes SMS ve tvaru: MFD TRN jmeno prijmeni ulice cislo mesto PSC (příklad Jan Novak Jindřiska 11 Praha 110 00) na čísle 90211. **Trendy 2014 jsou také k**

pro 80 lidí, nedostanete na něj od státu podporu. Přitom na ty velké neintegrování projekty nedá peníze EU. Je absurdní, že na jednom ministerstvu v jednom oddělení převládá názor jako před 30 lety, zatímco druhé podporuje současné tendence.

dispozici v aplikaci pro iPad a iPhone. Ukázky najdete na www.idnes.cz/trendy2014.

Kdo je Ladislav Lábus (62)

Vystudoval architekturu na ČVUT. Před revolucí působil v ateliéru Delta, v roce 1991 založil architektonický ateliér Lábus AA. Je autorem oceňovaných staveb včetně rekonstrukce paláce Langhans ve Vodičkově ulici v Praze, jenž spojuje architekturu 19. století se současností a za který získal cenu Grand Prix Obce architektů. Od února 2014 bude děkanem Fakulty architektury ČVUT, kde vyučuje už 23 let předmět praktické ateliéry. Loni se stal čestným členem Amerického institutu architektů, před ním toto vyznamenání udělili jen dvěma Čechům. Je bratrem herce Jiřího Lábusa. Realizace ateliéru Lábus AA si můžete prohlédnout [ZDE](#).

Autoři: MF DNES, Kateřina Koubová

Právě čtete

SOUTĚŽ: Vysněné podkrovy bylo velkým překvapením k narozeninám

Rekonstrukce 2 + 1 v paneláku. Základ tvoří jeden velký kus nábytku

Vysněná adresa miliardářů. Všichni chtějí do Saint-Jean-Cap-Ferrat

Rekonstrukce panelákového jádra vyžaduje deset dní

Koupili podstávkový dům u Děčína. Poctivá oprava je finančně vyčerpala

Jednoduchý nápad. Domek z dřevěných palet je dobrým řešením

Chtěli levně bydlet. Za 800 hodin si sami postavili vytoužený domek

Dům roku 2013: u čtenářů vyhrála klasika, která je na trhu 22 let

Mladý muž si pořídil byt v podobě lichoběžníku. Neváhal jej přestavět

Náročná cesta ke krásné zahradě. Dřina celé rodiny se vyplatila

Opravy v bytě a rekonstrukce, které zvládnete za pár dní své dovolené

Moderní hrázdlenky spoléhají na tradici, ale i na moderní technologie

Mohlo by vás zajímat

Romantický statek v jižních Čechách vypadá jako francouzská usedlost

Život v pronájmu. Co všechno můžete od ledna dělat bez souhlasu majitele

Domek za 700 tisíc i s nábytkem navrhl český architekt. Podívejte se

Když se nosná zeď v panelákovém bytě krájí jako perník na malé díly

Rekonstrukce panelákového bytu: jde to i bez stavebního povolení

Rychlokurz bydlení pro každého: jak zařídit kuchyň

Rychlokurz bydlení pro každého: co potřebujete vědět o koupelně

Bydlení českých miliardářů. Luxusní domy jim staví špičkoví architekti

Luxusní bydlení na Vitavě: plující obytné lodě za 20 milionů korun

Vaření na indukci nadchne milovníky minutek, ale i nepřátele úklidu

Na co si dát při rekonstrukci bytu pozor. Rychlokurz bydlení

Jak předělat panelákový byt: spojení koupelny a WC ideální není

Témata

Plastová okna | virtuální | Kauze | Vysoké učení technické | Baťa | podlahové topení | Michael Jackson | Digestoř | Developer | Holding | ČVUT | Recyklace | Ústí nad Labem | Pasivní dům | UNESCO | Becherovka | Forbes | Skanska | Tomáš Baťa | Hypoteční banky | Nízkoenergetický dům | studny | Preciosa | VÍLA Tugendhat | Tančící dům | Grammy Award | Vinná réva

IDNES.cz Vánoční výzdoba Miroslava Knapková Čistá mzda Dřevostavby
Lidovky.cz Bankovní poplatky Majetky politiků Barack Obama kuskus
FINmarket.cz Hypotéka Wüstenrot Refinancování hypoték
Metro.cz ZOO Praha Letiště Václava Havla Pražská příroda MHD Praha
TOPkontakt.cz Klimatizace do bytu Advokátní kancelář Praha
jobDNES.cz Zaměstnání: Zlín Zaměstnání: dietní sestra

Reality Rezidenční projekty Realitní kanceláře Prodej nájemných domů
Automodul.cz Ojeté vozy Volkswagen Prodej Hyundai i30
Dovolená Řecko s dětmi Řecko u moře Španělsko u moře Francie s dětmi
Akční ceny.cz Tchibo Jamall nábytek Obi Martina drogerie
AAAOPTÁVKA.CZ Poptat stavební materiály Poptat úklidové služby
MOBIL.CZ SIM karta zdarma Kde koupit MOBIL.CZ Přenos čísla od O2

Zprávy e-mailem

SMS zpravodajství

RSS Kanály

iDNES+

Hledej

Předplatné MF DNES

Mobilní verze

Napište nám

Témata

[iDNES.cz](http://idnes.cz)

[@iDNEScz](https://twitter.com/idnescz)

© Copyright 1999–2014 MAFRA, a. s., a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu MAFRA, a. s., zakázáno. Provozovatelem serveru iDNES.cz je MAFRA, a. s., se sídlem Karla Engliša 519/11, 150 00 Praha 5, IČ: 45313351, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1328. Vydavatelství MAFRA, a. s., je součástí koncernu AGROFERT ovládaného Ing. Andrejem Babišem.

[Soukromí](#) [Reklama](#) [Cookies](#) [AV služby](#) [Kontakty](#) [O iDNES.cz](#) [Práce v mediální skupině](#)